

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expositio Cavsarvm Quibus S. R. M. Sveciae bellum à
Rege Regnoque Daniae sibi illatum, etiam post Pacem
Roschildiae initam, continuare coacta fuit**

Coyet, Peter Julius

[S.l.], 1658

Lit NN. Excerpta ex literis Laurentii Creutzii ad S. R. M. Sueciae, in quibus ad Rumsdahlensem controversiam eò plenius intelligendam quaedam enarrantur. Scriptae autem sunt Nidrosiae d. 5. Jun. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10534

rem traditionem Munimenti Fridericiuddæ, & educationem exercitus Sui è provinciis hisce ac Ducatibus, suam Reg. Maj. factæ pacis fructibus quàm primùm tandem gaudere posse concedat.

Lit. NN.

Literæ Regis Daniæ ad Præfectum Nidrosiensem Petrum Wibium, in quibus Rumsdahlensem Præfecturam Suecis tandem tradi concedit.

Fridericus III. DEI gratia, Daniæ, Norwegiæ, Wandalorum, Gothorumque Rex &c.

PRæmissâ gratiâ nostrâ ac favore. Quandoquidem inaudivimus, Ministros Suedicos argumentis à Te allatis, quod Rumsdahlum alia quædam & separata Præfectura à Nidrosiensi existat, acquiescere noluisse; ideoque ad præripiendum ambagibus & controversiis inde forsitan orituris occasionem, Præfecturam istam, una cum veris, quibus circumscripta est limitibus sine ulteriori tergiversatione prædictis Ministris Suedicis trades, ut omnia tandem suum finem fortiantur. Quo ipso voluntati nostræ Te præbes obsequentem, DEO interim à Nobis cõmendatus. Scribebantur in arce nostra Haffniensi d. 19. Junii Anno 1658.

Fridericus.

Sub Sigillo Nostro.

Lit. NN.

Excerpta ex literis Laurentii Creutzii ad S. R. M. Sueciæ, in quibus ad Rumsdahlensem controversiam eò plenius intelligendam quædam enarrantur.

Scriptæ autem sunt Nidrosiæ d. 5. Jun.

Anno 1658.

Serenissime ac Potentissime Rex, Domine clementissime.

Post meas literas die 15. Maji ad R. M. V. Nidrosiâ humillime conscriptas, in quibus oppidum ac domum regiam mihi jam tum heic traditam significaveram, statim atque negotio isto me expedivi, sæpius quam instantissime petii, ut & in reliquis moræ omnes abjicerentur: sed quoniam reliqui duo Regis Daniæ Commissarii Præben ab Ahn, Norlandiarum Præfectus, & Georgius Bielke nondum accesserant, Petrus Wibius semper prætexebat, se nisi & ipsi adessent, nihil

N 3

omnino

omnino posse efficere. Cum itaque jam dictus *Præben* ab *Ahn* tandem advenisset, sine mora cum ipso in *Heligland* profectus sum, (*Wibius* enim negotio isti sese subtrahebat) ut districtum illum à *Præfectura Nidrosiensi* separarem, certò persuasus fore ut à reditu meo unum atque alterum, *Commissionem* mihi demandatam spectans, expeditum & effectum invenirem. Sed spe ista mea excidi, cum *Georgius Bielkius* ne nunc quidem venerit, & *Wibius* de *Rumsdahl* sine intermissione controversiam moveat, illiusque traditionem omnino perneget, pretendens sibi à *Rege* ac *Domino* suo id in mandatis esse datum. Quapropter humillima ego spe sustentor, *V. R. M.* intuitu horum, procrastinationis istius culpam nullatenus in me conjecturam, cum omnes meas vires heic impenderit, ut ejusmodi tergiversationes tollerentur, totumque negotium juxta tenorem *Instructionis* clementissime mihi datæ perageretur. Nunc postquam ex itinere isto in urbem reversus sum, nihil quidem magis in votis habui, quam ut finium regundorum operi inter *Rumsdahl*ensem, *Bergensem* & *Aggershusensem* *Præfecturas* accingeremur; verum *Commissarii Danici* vacare istialiter nolunt, nisi limites inter *Rumsdahl*ium & *Præfecturam Nidrosiensem* constituantur, & per consequens ego districtum istum cedam ipsisque relinquam. Rationes, quibus ad denegandum *Rumsdahl*ium utuntur *Dani*, partim quidem in superioribus meis literis *V. R. M.* humiliter enarravi, sed quia facile fieri potest, ut postea detineantur, literæque intercipientur, eas hac vice iterum enumerare volui: scilicet *Præfecturam Rumsdahl*ensem hætenus semper aliis *Nobilibus Danis* fuisse concessam, quibus cum *præfectura Nidrosiensi* nihil omnino negotii; præterea *Rumsdahl*ium peculiarem habuisse scribam paræcialem, qui omnibus rationibus ecclesiasticis præfuerit. Præter hæc palmarium ipsis argumentum est, quod à *Rege* suo illud jussi forent. E contrario sequentes ego rationes in medium adduxi, quibus *Majest. Vestra* nomine postulata mea seu prætensiones innituntur, nempe 1. *Prætorem Rumsdahl*ensem administrationis suæ rationem non solum *Præfecto Nidrosiensi* semper reddidisse, sed & præterea *Scribæ* domus hujus *Regiæ*, qui eadem cum numerario provinciali in *Suecia* functione gaudet. 2. Omnes causas *Rumsdahl*enses coram *Legifero Nidrosiensi* actas, Eiusdemque *Præfectum* executioni mandasse omnes in *Rumsdahl*io latas sententias, quæ vitam atque tamam concernebant. 3. Eundem *Præfectum* omnes quoque census regio egisse, & *Præfecto Rumsdahl*ensi pensionem saltim istam exinde dedisse, qua à *Rege Danicæ* donatus fuit. 4. Illi ipsi quoque incubuisse curam conscribendi militis, & delectus ibidem instituendi, ut & inspectionem super vectigalia. 5. Istum telonio præfectos ac *Visitatores* ibidem loci sacramento obligasse, illosque & instituisse & ab officio removisse. Et præter isthæc omnia *R. V. Majestas* clementissime docebitur ex *Contributionum Diplomate Regis Friderici*, literis his adjuncto, quod peculiari ratione atque via à quodam *Norw* ego accepi, ubi ipsemet *Rumsdahl*ium *Nidrosiensi* subjacentem *Præfecturam* indigitat. Verum istorum omnium nulla plane habetur ratio, & *Commissarii Dani-*

ci con-

ei concepta sua opinioni mordicus inhaerent, remittentes illam rem decisioni & sententiae sui Regis; ut rebus sic stantibus & pro ratione temporis argumentis ac verbis nihil omnino possit effici. Proinde R. M. V. clementissimam voluntatem & mandata humillime exspecto, & edoceri cupio, quid hae in re agendum mihi sit. Et quandoquidem Dani argumenta sua prolixè admodum scripto consignarunt, herique sub versperam ad me miserunt, ego jam in eo sum, ut itidem scripto ad illa respondeam, quae ambo deinde V. R. M. proxime à me accipiet, &c.

Sequuntur argumenta Commissariorum Danicorum
quibus ostendere volebant, Rumsdahlum Praefecturae
Nidrosiensis non subiacere.

S. R. M. Sueciae Commissariae ac Praefectae Provincialis,
Illustris Domine Laurenti Creutz.

Quandoquidem S. R. M. Daniae ac Norwegiae, S. R. M. Sueciae, vigore sexti articuli Instrumenti Pacis inter utrosque Reges nuper Roschildiae die proxime elapsa 26. Febr. constituti, cessit Praefecturam Nidrosiensem cum omnibus subjectis urbibus, arcibus & munimentis, ut & ecclesiasticis ac secularibus bonis, praefecturis & pertinentiis, quae vel jure eò pertinent, vel olim eò pertinuerunt, terra marique, ut Regno Sueciae in perpetuam possessionem ac proprietatem inferantur: Nos infra nominati ab alte memorato clementissimo nostro Reges jussi quidem fuimus, Praefecturam istam Nidrosiensem, cum omnibus jure eò pertinentibus, praevia verorum & legitimorum istius praefecturae Nidrosiensis finium ac limitum positione, S. R. M. Sueciae ad id constitutis Commissariis tradere, quò dicta pacificatio hoc modo effectum suum debitum sortiatur: Sed Commissio ista nostra eam conditionem in se continet, ut quantum ad praefecturas Rumsdahlensem ut & Monasteriorum Rinse & Bache spectant, in limitum istorum definitione cautè procedamus, & elementissime nobis impositam functionem accurate observemus, ne amplius aliquid, quam quod juxta Instrumentum Pacis requiritur, cedatur. Et quandoquidem ex S. R. M. Sueciae ad accipiendam Praefecturam Nidrosiensem constituto Commissario Illustri Domino Laurentio Creutz, L. Barone, percepimus, ipsum in animum suum induxisse, quod Praefectura Rumsdahlensis Nidrosiensi subiaceat, ejusque particula existat, officii nostri ratio postulavit, ut Regis & Domini Nostri clementissimi commodis & juribus, prout severissime mandatum nobis fuit, omni studio invigilemus, & solide demonstremus, Rumsdahlum peculiarem & separatam esse praefecturam, quae Praefecturae Nidrosiensi nunquam subjacuerit, nec vel hodie eidem subiaceat.

I.

Primo namque Praefectura Rumsdahlensis omnino separata est à pratura Nidrosiensis Praefecturae, ut ne unica quidem villa ad Rumsdahlum pertinens, extra
vetere